

Monumentnummer*: 511182

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 02 september 2002
Kadaster deel/nr 82617/109

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nieuwersluis Stichtse Vecht Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Nieuwersluis

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Loenen	B			356
Loenen	B			958
Loenen	B			741
Loenen	B			1048
Loenen	B			585
Loenen	B			743
Loenen	B			742
Loenen	B			603
Loenen	B			1466
Loenen	B			740
Loenen	B			601
Loenen	B			1249
Loenen	B			1465
Loenen	B			955
Loenen	B			984
Loenen	B			748
Loenen	B			1354
Loenen	B			983

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 27 july 2024

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Loenen	B			581
Loenen	B			954
Loenen	B			347
Loenen	B			744
Loenen	B			1157

Omschrijving**

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Middenhoek. De aanleg bestaat uit een huisplaats aan de Vecht en een overplaats, die van elkaar gescheiden zijn door de Rijksstraatweg. In de zeventiende en achttiende eeuw was de formele aanleg op het zuiden georiënteerd, waarbij het huis tussen de huidige Rijksstraatweg en het Jaagpad aan de Vecht was gelegen. Thans is de huisplaats ingericht met een woonhuis uit 1970 met rondom een modern ingerichte tuin en een door bomen omzoomd, trapezevormig weiland aan de noordzijde (achttiende-eeuws element). Aan de overzijde van de straatweg ligt de langwerpige overtuin oorspronkelijk met een middenas die haaks op de huisplaats was geprojecteerd (zie kaart Covens/Mortier ca 1737). Van deze formele aanleg resteert thans de situering van moestuin en boomgaarden. De overplaats is in twee delen te onderscheiden. Het westelijk deel bestaat thans uit een productie-halfstamboomgaard met belendend een uitloper van het parkbos met jonge aanplant en een weiland (zuid) waarin een druivenkas. Op de kadastrale kaart (1832) is te zien dat dit terrein in gebruik was als tuin, boomgaard en griendbos. Het parkachtige karakter werd bepaald door lanen waaronder een kastanjelaan langs de grote moestuin. Tevens lag hier een uitloper van de vijverpartij, die rond 1947 is gedempt. Het oostelijk deel vormt de kern van de buitenplaats en omvat een aanleg in landschapsstijl met twee slingervijvers, een moestuin, twee boomgaarden en een parkbos voorzien van ornamentele gebouwtjes. Langs de vijvers zijn opvallende zichtpunten op solitairen en boomgroepen geprojecteerd: op een groep moerascypressen aan de noordelijk gelegen vijver, op een atlasceder en een catalpa aan de zuidelijk gelegen vijver. De structuur van de aanleg in landschapsstijl wordt gedragen door deze elementen (slingerpaden, slingervijvers en zichtpunten). Belangrijke visueel-ruimtelijke elementen worden gevormd door de doorzichten over de vijvers en de doorzichten vanaf de weg. De aanleg in landschapsstijl is in verschillende fasen tot stand gekomen. Het oudste element wordt gevormd door de slingerende waterpartij (zuid) met het eilandje en de glooiende oevers, deze is waarschijnlijk rond 1800 aangelegd. Op het eilandje stond in de laat-19de-eeuw een eendenkooi met bijzondere eenden en een bankje met zicht over de vijverpartij. De (korte) zijarmen of aftakkingen van de vijver suggereren een oneindig verloop. Aan de oever stond tevens een zogenoemd 'kinderhuis' uit de late 19de eeuw, dat na de oorlog is gesloopt. Het kinderhuis was met een berceau verbonden met de grote moestuin. In ca.1830 is het perceel verdubbeld en de aanleg verder in landschapsstijl vergraven, zoals te zien is op de kadastrale kaart uit 1832. Uit deze periode dateert het parkbos met hakhout, slingerlanen en de waterpartij aan de noordzijde. Langs de westrand van de aanleg loopt een gebogen beukenlaan (aanplant ca.1880, vervangen 1999), die zichten biedt op het achterliggende weidelandschap. Het is mogelijk dat de tuinarchitect Zocher de aanleg heeft ontworpen. Kenmerken van zijn werk zijn de afwisseling van massa en ruimte, de variatie van open (weide) en besloten (hakhout) en de hoge visuele belevingswaarde gevormd door de verrassende zichten, de rondwandeling langs de open ruimte, de slingerpaden door hakhout en bloemdragende heesters. In 1862 werd in de overtuin, ten noorden van de moestuin, een nieuw huis gebouwd. Voor het huis (afbraak 1956) is de aanleg ingericht met een grasveld waarop solitairen en een heestergroep. Tevens is de aanleg toen verfraaid middels allerlei prieeltjes,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

waarvan er enkele bewaard zijn gebleven.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Middenhoek van algemeen belang: - als voorbeeld van een deels in structuur en deels in detail bewaard gebleven tuin- en parkaanleg in landschapsstijl, dat in de loop van de 19de eeuw in verschillende fasen tot stand is gekomen; - vanwege het complex bestaande uit een huis- en een overplaats, die typisch is voor de buitenplaatsen aan de westoever van de Vecht; - vanwege de aankleding van de aanleg met allerlei prieeltjes en dergelijke; - vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument